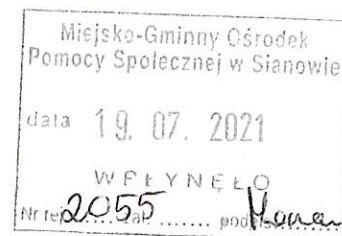

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.003.02.2021

Elżbieta Ałtyn
Kierownik
Miejsko-Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej w Sianowie
ul. Słowackiego 3A
76-004 Sianów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/044 – Zapewnienie dziennej opieki osobom starszym w ramach realizacji Programu „Senior+”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sianowie ¹ , ul. Słowackiego 3A, 76-004 Sianów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Altn, kierownik MGOPS od 1 lipca 2019 r. Kierownikiem MGOPS w okresie objętym kontrolą była Halina Iwanisik (do 30 czerwca 2019 r.) ² .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Program „Senior+” jako skuteczne narzędzie polityki senioralnej realizowanej przez samorządy. 2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków, określonych w Programie „Senior+” i w umowach.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020. Dla realizacji celu kontroli wykorzystane zostaną także informacje i dokumenty sporządzone przed i po tym okresie ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	1. Maciej Mikulski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/27/2021 z 4 lutego 2021 r. 2. Krzysztof Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/74/2021 z 26 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str. 1-7)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2018-2020 Ośrodek realizował działania sprzyjające solidarności międzypokoleniowej i tworzeniu warunków do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej. Na terenie Miasta i Gminy Sianów⁶ od 2018 r. funkcjonował dzienny Dom „Senior+”⁷, a od 2019 r. Klub „Senior+”⁸. W kontrolowanym okresie usługi świadczone osobom starszym w środowisku lokalnym, tj. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz świadczenie wsparcia dziennego miały charakter dominujący. MGOPS dysponował środkami finansowymi w wysokości umożliwiającej realizację pomocy świadczonej osobom starszym.

¹ Dalej: MGOPS lub Ośrodek.

² Od 18 maja 2018 r. nieobecna w pracy (zastępowana przez Elżbietę Altn - ówczesnego zastępcę Kierownika MGOPS).

³ Czynności kontrolne w jednostce zakończyły się 30 czerwca 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

⁶ Dalej: Gmina.

⁷ Dalej: DDS+ lub Dom.

⁸ Dalej: KS+.

Prowadzone w latach 2019-2020 w ramach struktury MGOPS DDS+ oraz KS+ spełniały wszystkie wymagania dla tej placówki określone w pkt IV.2 Programu „Senior+”. Stan zatrudnienia w placówkach był zgodny z zasobami kadrowymi wskazanymi w ofertach złożonych przez Gminę w ramach konkursu na poszczególne lata objęte kontrolą⁹. Zlecone zadania MGOPS zrealizował zgodnie ze złożonymi ofertami i zawartymi umowami. Dotacje otrzymane w okresie objętym kontrolą wydatkowane były zgodnie z umową, a kwoty niewykorzystane zostały zwrócone terminowo. W trakcie pobytu wszystkim podopiecznym zapewniano usługi: socjalne, opiekuńczo-terapeutyczne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, aktywizacji społecznej oraz zapewniono dowóz do placówki.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły wydania w trzech przypadkach, wbrew przepisowi art. 101 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰, decyzji zamiast postanowień o zawieszeniu postępowania, oraz nieterminowego złożenia sprawozdań z realizacji programu „Senior+”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Polityka senioralna realizowana przez gminę

1.1. Rozpoznanie sytuacji osób starszych na terenie gminy.

MGOPS dokonał diagnozy sytuacji osób starszych z terenu Gminy z uwzględnieniem ich aktywizacji na etapie opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2016-2022¹¹. Wszystkie dane zawarte w Strategii RPS, w tym dotyczące seniorów, opracowano na podstawie wywiadów środowiskowych przeprowadzanych przez pracowników socjalnych MGOPS, danych biura ewidencji ludności Urzędu Miasta i Gminy w Sianowie¹², ankiet przeprowadzanych w związku z aplikowaniem o środki finansowe na realizację programów i projektów o charakterze opiekuńczo – pomocowych adresowanych do mieszkańców Gminy, konsultacji z lokalnymi liderami oraz instytucjami i organizacjami. W Strategii RPS, jako jedną z grup docelowych wymagających wsparcia w ramach polityki społecznej zidentyfikowano seniorów (osoby starsze), pozostające poza głównym nurtem życia społecznego.

Podstawowymi problemami społecznymi, jakie zidentyfikowano na podstawie analizy tych danych były m.in.:

- odchodzenie od budowy struktury rodzinnej w oparciu o ogniwa wielopokoleniowe i intensywny proces migracyjny związany z edukacją i migracją zarobkową ludzi młodych, co wpływało na utratę przez seniorów zabezpieczenia w postaci bezpłatnej pomocy opiekuńczej w rodzinie,
- bierność i niechęć osób starszych z terenu Gminy do aktywności.

Zawarta w Strategii RPS analiza SWOT¹³ sytuacji społecznej Gminy wskazała wśród zagrożeń starzenie się społeczeństwa oraz jako jedną ze słabych stron w tym aspekcie brak na terenie Gminy placówki wsparcia dziennego dla osób starszych.

W Strategii RPS wyszczególniono potrzeby dotyczące: pobudzenia aktywności osób starszych, ich integracji, nawiązywania stałych relacji z otoczeniem, zmniejszania

⁹ 2019-2020.

¹⁰ Dz.U. z 2021 r. poz. 735, ze zm., dalej: kpa.

¹¹ Zatwierdzonej uchwałą Rady Miejskiej w Sianowie nr XX/114/2016 z 24 lutego 2016 r., dalej: „Strategia RPS”.

¹² Dalej: Urząd.

¹³ Metoda analizy strategicznej, pozwalająca wykorzystać zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym eliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i zagrożeń.

poczucia samotności i wykluczenia. W celu zaspokojenia tych potrzeb seniorzy wymagali szczególnych działań w zakresie ich aktywizacji oraz zapewnienia im uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym, m.in. poprzez utworzenie domu seniora oraz zaproponowanie szeregu zajęć o charakterze towarzyskim, sportowym i artystycznym.

(akta kontroli str. 72-169)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że: *bieżąca analiza ww. danych pozwoliła na tworzenie perspektywicznego planu działania, w którym zostały uwzględnione wszystkie najważniejsze potrzeby osób starszych: zdrowotne, opiekuńcze i społeczne. Dzięki tak postrzeganej lokalnej polityce senioralnej powstała w Gminie mapa wsparcia seniorów, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób powyżej 70 roku życia. To przede wszystkim do tej grupy została adresowana pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, opieki wytchnieniowej, dostępu do rehabilitacji i usług medycznych, likwidacji barier architektonicznych, miejsc pobytu w placówce wsparcia dziennego (DDS+ i KS+) miejsc całodobowej opieki stacjonarnej¹⁴, działań o charakterze integracyjno-społecznym (okolicznościowe spotkania z okazji Dnia Powitania Lata, Grzybobrania, Dnia Seniora, Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnościami, Wigilii itp.). Niezależnie od działań realizowanych przez MGOPS na terenie Gminy powstały inne inicjatywy skierowane do osób starszych (každorazowo w oparciu o diagnozę potrzeb sporządzaną dla określonej działalności). Od kilku lat z dużymi sukcesami działa tu Sianowska Akademia Seniora, która skupia w swoich szeregach aktywne osoby starsze oraz wspierane przez samorząd koła gospodyń wiejskich i zespoły gdzie realizują się głównie seniorki z terenu gminy. Lokalnie seniorzy są także aktywni w strukturach Caritasu, (...). Gmina samodzielnie przystąpiła także do świadczenia usług rehabilitacyjnych, niezależnie od tych, finansowanych ze środków NFZ, których biorcami są często osoby starsze.*

(akta kontroli str. 170-181)

Na podstawie wniosków z diagnozy w Strategii RPS określono cele oraz działania prowadzące do ich zrealizowania, co zostało opisane w punkcie 1.6 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 72-169)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że: *dostępność instytucjonalnych form wsparcia dla osób starszych była monitorowana na bieżąco. Wszystkie decyzje wiążące w zakresie tworzenia DDS+ i KS+ zapadały w oparciu o informacje środowiskowe i dokumenty MGOPS. Od 2018 roku dzięki skutecznemu rozeznaniu potrzeb środowiskowych (wywiady środowiskowe) i analizie sytuacji demograficznej w Gminie MGOPS przystąpił do tworzenia działu usług opiekuńczych uwzględniających potrzeby osób starszych wymagających wsparcia, który zabezpiecza wszystkie potrzeby zgłaszane przez seniorów.*

(akta kontroli str. 186-198)

Wykonane przez MGOPS diagnozy lokalnych problemów społecznych osób starszych, zawarte zostały we wnioskach i drukach aplikacyjnych o środki finansowe na realizację programów i projektów o charakterze opiekuńczo-usługowym, świadczonych na rzecz osób starszych, tj. :

- w ofertach na realizację w latach 2019-2020 zadań w zakresie zapewnienia funkcjonowania DDS+ i KS+, w których wskazano: systematyczny wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy (z powodu niskiego przyrostu naturalnego, wyżu demograficznego lat 50-tych, wydłużenia długości

¹⁴ Tj. Domy Pomocy Społecznej; dalej: DPS.

życia związanego z postępowaniem cywilizacji i rozwojem medycyny), systematyczny wzrost ilości mieszkańców w wieku podeszłym korzystających ze świadczeń i usług pomocy społecznej w różnych formach (z powodu ubóstwa emerytalnego seniorów i chorób wieku starczego); pogłębianie się procesu wykluczania osób starszych z życia Gminy (z powodu osłabienia funkcji opiekuńczych rodzin, procesów migracyjnych i rozluźnienia kontaktów z bliskimi);

- we wniosku grantowym na realizację projektu „Usługi Indywidualnego transportu door-to-door w Gminie”¹⁵, gdzie wskazano na wzrost rosnącej liczby osób niesamodzielnych w wieku poprodukcyjnym i ich utrudniony dostęp do miejsc umożliwiających aktywizację społeczną;
- we wniosku konkursowym w ramach programu „Darowizny dla organizacji – Edycja 1/2019”¹⁶ wskazano, m.in. na istniejącą potrzebę nieustannego aktywizowania środowiska senioralnego, by jak najdłużej zachować jej zdolność do samodzielnego funkcjonowania, bez potrzeby uruchamiania pomocy instytucjonalnej.

(akta kontroli str. 199-248, 291-306, 334-346, 415-430, 464-475)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że: *MGOPS diagnozował na bieżąco sytuację osób starszych w Gminie. Podstawowym dokumentem, na którym opiera się lokalna polityka społeczna skierowana do seniorów była Strategia RPS. Dodatkowo MGOPS corocznie przygotowywał i przedstawiał Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej w Sianowie¹⁷ sprawozdanie z działalności Ośrodka za ubiegły rok, w którym znaczna część opracowania dotyczyła diagnozy lokalnych problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania. Dane do tej diagnozy pochodzą przede wszystkim z wywiadów środowiskowych przeprowadzanych przez pracowników socjalnych, danych biura ewidencji ludności Urzędu i są aktualizowane każdego roku (duża część istotnych zmiennych obejmuje perspektywę czasową od roku 2000). Dzięki zrównoważonej polityce senioralnej (zabezpieczenie usług opiekuńczych i pobytu w placówce wsparcia dziennego) nie wzrastała liczba osób, które z uwagi na wiek i niesamodzielność spowodowane chorobami lub niepełnosprawnością wymagałyby umieszczenia w całodobowych placówkach opiekuńczych.*

Kierownik MGOPS w zakresie kierowania się ustaleniami Burmistrza przy sporządzaniu diagnozy sytuacji osób starszych wyjaśniła, że: *Burmistrz akceptował i wspierał podejmowane przez MGOPS działania skierowane do osób starszych. Wnioski składane do akceptacji otrzymywały także kontrasygnatę skarbnika Gminy.*

(akta kontroli str. 170-173, 186-198)

1.2. Rodzaje usług społecznych kierowanych do osób starszych.

W okresie objętym kontrolą, w zakresie pomocy osobom starszym, dostępne były w Gminie następujące formy wsparcia:

- placówki wsparcia dziennego „Senior+” (świadczeniem tym w latach 2018-2020 objętych było, odpowiednio: 19, 80¹⁸ i 71¹⁹ osób starszych);
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (świadczeniem tym objętych było, odpowiednio: 14, 22 i 23 osoby starsze);
- DPS (świadczeniem tym objętych było, odpowiednio: 21, 26 i 23 osoby starsze).

W ww. okresie nastąpił wzrost liczby osób objętych usługami świadczonymi w środowisku lokalnym tj. usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz spadek osób przebywających w DPS.

¹⁵ Załącznikiem było opracowanie p.n. „Kompleksowa koncepcja organizacji usług transportowych door-to-door w Gminie”.

¹⁶ Program realizowany przez Fundację „Orlen-Dar serca”.

¹⁷ Dalej: Rada.

¹⁸ Z tego 34 (DDS+) i 46 (KS+).

¹⁹ Z tego 34 (DDS+) i 37 (KS+).

(akta kontroli str. 498-503)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że: *zwiększenie w latach 2018-2020 zatrudnienia w Dziale Usług i Świadczeń Długoterminowych²⁰ (o cztery opiekunki środowiskowe), korzystanie ze środków rządowych programów dedykowanych do osób starszych, rozszerzanie oferty placówek wsparcia dziennego, gwarantowały podniesienie poziomu bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych. DUiŚD aktualnie zabezpiecza wszystkie potrzeby zgłaszane przez seniorów (niezależnie od miejsca zamieszkania).*

(akta kontroli str. 189)

W latach 2018-2020 do MGOPS nie wpłynął żaden wniosek o realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla seniorów. W ww. okresie na terenie Gminy nie świadczone również usług w formie rodzinnych domów pomocy zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej²¹ oraz nie wpływały wnioski od osób starszych o skierowanie do mieszkania chronionego.

(akta kontroli str. 188-198, 498, 503)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że: *specjalistyczne wsparcie: głównie usługi rehabilitacyjne oraz protezowanie, zaopatrzenie ortopedyczne i w sprzęt specjalistyczny zabezpieczane były w ramach budżetu Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych²². Na terenie Gminy nie było mieszkań chronionych i rodzinnych domów pomocy. W zakresie instytucjonalnych form wsparcia osoby starsze umieszczane są w dostępnych DPS o profilu wskazanym przez lekarza. Specjalistyczne usługi opiekuńcze i inne nierealizowane dotychczas formy pomocy będą wdrażane adekwatnie do potrzeb mieszkańców Gminy.*

(akta kontroli str. 190-191)

Średni okres oczekiwania (w dniach) na realizację świadczeń z art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej, na koniec lat 2018-2020 wynosił:

- w zakresie pobytu w placówce wsparcia dziennego DDS+: 12 dni (2018 r.), jeden dzień (w latach 2019-2020);
- w zakresie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania odpowiednio: 14, 13 i pięć dni;
- w zakresie pobytu w DPS odpowiednio: 15, 28 i 21 dni.

(akta kontroli str. 190)

Organizując ośrodek wsparcia w ramach Programu „Senior+” uwzględniono potrzeby utworzenia takiej placówki zgłaszane przez mieszkańców Gminy w ramach:

- cyklicznych rozmów z: Zarządem Sianowskiej Akademii Seniora (skupiającej blisko 100 członków powyżej 60 roku życia), radnymi Rady oraz przedstawicielami lokalnych organizacji pozarządowych;
- przeprowadzonych konsultacji z grupą reprezentatywną seniorów podczas spotkań otwartych w Sianowskim Inkubatorze;
- przeprowadzonych konsultacji przy tworzeniu projektu Strategii Rozwoju Gminy. Podczas ww. rozmów i konsultacji mieszkańcy wyrazili zainteresowanie utworzeniem DDS+ i aprobatę dla planowanych działań jego funkcjonowania.

(akta kontroli str. 505-513)

²⁰ Dalej: DUiŚD.

²¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.; dalej: Ustawa o pomocy społecznej.

²² Dalej: Program DnRON.

1.3. Informowanie seniorów o możliwości uzyskania wsparcia na terenie gminy.

MGOPS rozpowszechniał informacje o możliwości uzyskania pomocy przez osoby starsze, zasadach udzielania świadczeń w tym zakresie oraz niezbędnych dokumentach do pobrania poprzez swoją stronę internetową²³. W zakładce *Dział pomocy środowiskowej i wsparcia rodziny* znajdowały się m.in. wszelkie informacje odnośnie możliwych form wsparcia udzielanego przez Ośrodek, zaś w zakładce *Seniorzy* opublikowano informacje na temat zasad przyjęcia do DDS+ i KS+ oraz aktualności z życia placówek.

(akta kontroli str. 175, 650-651)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że: *przy rekrutacji do placówki wsparcia dziennego dla seniorów gmina korzystała z licznych form rozpropagowania informacji poprzez: ulotki, plakaty informacyjne, artykuły w lokalnej prasie, informacje zamieszczane na stronach internetowych zarówno Gminy jak i MGOPS. O możliwości uczestnictwa w zajęciach w DDS+ i KS+ informowali także pracownicy socjalni w czasie wywiadów środowiskowych i indywidualnych rozmów. Szczegółowe informacje odnośnie procedury skierowania do DPS udzielane były także w trakcie indywidualnych rozmów z osobami zainteresowanymi lub członkami ich rodzin.*

(akta kontroli str. 175)

1.4. Finansowanie pomocy społecznej świadczonej osobom starszym.

W kontrolowanym okresie MGOPS dysponował środkami finansowymi umożliwiającymi świadczenie pomocy w formach wskazanych w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej. W latach 2018-2020 wydatki na finansowanie ww. świadczeń wyniosły 3 785,2 tys. zł, z tego:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania²⁴ 569,2 tys. zł²⁵;
- pobyt w DPS²⁶ 1 973 tys. zł²⁷;
- placówki wsparcia dziennego²⁸: 1 033,7 tys. zł²⁹.

W 2018 r. wydatki związane ze świadczeniem usług w placówkach wsparcia dziennego wyniosły 209,3 tys. zł i zostały poniesione z budżetu odrębnej jednostki budżetowej tj. Domu Senior+ w Sianowie.

(akta kontroli str. 499, 575-581, 652-687)

Plan wydatków MGOPS na ww. formy wsparcia dla osób starszych przedłożony Gminie na poszczególne lata objęte kontrolą wynosił:

- na 2018 r.: 666,4 tys. zł³⁰ (usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 185,4 tys. zł; DPS 481 tys. zł). W pierwotnym planie finansowym na ww. formy wsparcia zostały przeznaczone środki w wysokości 576,4 tys. zł (usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 162,4 tys. zł; DPS 414 tys. zł). Wydatkowano kwotę 634,1 tys. zł (usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 157,6 tys. zł; DPS 476,5 tys. zł);
- na 2019 r.: 1 569 tys. zł (na placówki wsparcia dziennego 575,9 tys. zł; usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 274,1 tys. zł; DPS 719 tys. zł). W pierwotnym planie finansowym na ww. formy wsparcia zostały przeznaczone

²³ www.mgops.sianow.pl

²⁴ Art. 50 ustawy o pomocy społecznej.

²⁵ 157,6 tys. zł w 2018 r., 191,9 tys. zł w 2019 r. i 219,7 tys. zł w 2020 r.

²⁶ Art. 54 ustawy o pomocy społecznej.

²⁷ 476,5 tys. zł w 2018 r., 714,8 tys. zł w 2019 r. i 781,7 tys. zł w 2020 r.

²⁸ Art. 51 ustawy o pomocy społecznej.

²⁹ 455,3 tys. zł w 2019 r. i 578,4 tys. zł w 2020 r.

³⁰ Wydatki w funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego zaplanowano w planie finansowym innej jednostki budżetowej -DDS.

- środki w wysokości 1 174,6 tys. zł (na placówki wsparcia dziennego 238,6 tys. zł; usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 252 tys. zł; DPS 684 tys. zł). Wydatkowano kwotę 1 362 tys. zł (na placówki wsparcia dziennego 455,3 tys. zł; usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 191,9 tys. zł; DPS 714,8 tys. zł);
- na 2020 r.: 1 752,3 tys. zł (na placówki wsparcia dziennego 672,9 tys. zł; usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 296,3 tys. zł; DPS 783,1 tys. zł).
- W pierwotnym planie finansowym na ww. formy wsparcia zostały przeznaczone środki w wysokości 1 443,8 tys. zł (na placówki wsparcia dziennego 469,6 tys. zł; usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 237,2 tys. zł; DPS 737 tys. zł). Wydatkowano kwotę 1 579,8 tys. zł (na placówki wsparcia dziennego 578,4 tys. zł; usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 219,7 tys. zł; DPS 781,7 tys. zł).
- (akta kontroli str. 575-581, 650-651)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że środki na finansowanie usług opiekuńczych, pobytu osób w DPS i funkcjonowanie pozostałych form opieki nad osobami starszymi, zaplanowane w budżecie MGOPS, były wystarczające na realizację powyższych zadań oraz nie wpłynęły na ograniczenie ich planowania.

(akta kontroli str. 186-198)

1.5. Rozwój poszczególnych form pomocy seniorom na terenie gminy.

W latach 2017–2020 działaniami wymienionymi w art. 50, 51 i 54 ustawy o pomocy społecznej objęto:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 67 osób (odpowiednio: cztery, 14, 24 i 25);
- pobyt w DPS 89 osób (odpowiednio: 19, 21, 26 i 23);
- placówki wsparcia dziennego 170 osób, w tym: DDS+ - 87 osób (odpowiednio: 0, 19, 34 i 34) i KS+ 83 osoby (0, 0, 46, 37).

Z powyższego wynika, że pomoc w miejscu zamieszkania nie była ograniczana, a kierowanie osób do domów DPS nie wykazywało znacznej tendencji zwyżkowej.

W okresie objętym kontrolą najdroższą formą udzielanej pomocy był pobyt w domu pomocy społecznej, gdzie średni miesięczny koszt utrzymania jednej osoby wyniósł: 1 891 zł (w 2018 r.), 2 127 zł (w 2019 r.) i 2 606 zł (w 2020 r.).

(akta kontroli str. 498-499, 503)

Średni miesięczny koszt utrzymania jednej osoby w przypadku pozostałych form udzielania pomocy wyniósł:

- placówka wsparcia dziennego DDS+: 2 492 zł (w 2018 r.), 1 153 zł (w 2019 r.), 1 413 zł (w 2020 r.);
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania: 938 zł (w 2018 r.), 666 zł (w 2019 r.), 759 zł (w 2020 r.).

(akta kontroli str. 498, 504)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że koszt jednostkowy utrzymania jednej osoby w DDS+ w 2018 r. wynikał z małej liczby przebywających w nim osób oraz nakładów poniesionych na uruchomienie placówki w pierwszym roku funkcjonowania. Różnica w kosztach utrzymania osoby w DDS+ w 2020 r. w stosunku do 2019 r. wynikała m.in. ze wzrostu cen towarów i usług, konieczności przeprowadzania prac remontowych w budynku, zapewnienia codziennego dowozu do placówki osób z terenu Gminy.

(akta kontroli str. 196)

1.6. Programowanie działań na rzecz seniorów w gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Uchwałą nr XX/114/2016 z 24 lutego 2016 r. Rada zatwierdziła Strategię RPS. Prace nad ww. dokumentem prowadzone były pod kierunkiem Zespołu konsultacyjno-koordynującego do spraw opracowania Strategii RPS³¹, który przygotowywał diagnozę sytuacji społecznej w Gminie. Opracowanie końcowego projektu dokumentu strategii zlecono Fundacji Nauka dla Środowiska. Strategia RPS zawierała wszystkie elementy wskazane w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 72-169, 650-651)

Diagnoza problemów społecznych Gminy została sporządzona w oparciu o dane MGOPS oraz inne dane uzyskane z Banku Danych Lokalnych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, Powiatowego Urzędu Pracy, Sądu Rejonowego i Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie i innych instytucji współpracujących z MGOPS.

W Strategii RPS zidentyfikowano niekorzystne tendencje społeczne i demograficzne jak: starzenie się społeczeństwa, odchodzenie od budowy struktury rodzinnej w oparciu o ogniwa wielopokoleniowe, intensywny proces migracyjny związany z edukacją i migracją zarobkową ludzi młodych, co wpływało na utratę przez seniorów zabezpieczenia w postaci bezpłatnej pomocy opiekuńczej w rodzinie oraz bierność i niechęć osób starszych z terenu Gminy do aktywności. Strategia uwzględniała zagadnienia związane z kierowaniem mieszkańców Gminy do DPS, rozwoju usług opiekuńczych, a także rozwoju innych form pomocy społecznej przewidzianych dla osób starszych. Jako jedną ze słabych stron w tym aspekcie wskazano brak na terenie Gminy dziennego domu pobytu dla osób starszych.

(akta kontroli str. 72-169, 650-651)

W Strategii RPS wyszczególniono potrzeby dotyczące: pobudzenia aktywności osób starszych, ich integracji, nawiązywania stałych relacji z otoczeniem, zmniejszania poczucia samotności i wykluczenia. W celu zaspokojenia tych potrzeb seniorzy wymagali szczególnych działań w obszarze ich aktywizacji oraz zapewnienia im uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym, m.in. poprzez utworzenie domu seniora oraz zaproponowanie szeregu zajęć o charakterze towarzyskim, sportowym i artystycznym. W ww. strategii określono cele, których realizacja miała doprowadzić do rozwiązania zidentyfikowanych problemów osób starszych, w tym m.in.:

- przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji tej grupy społecznej,
- podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego osób starszych,
- zapewnienie im wszechstronnego wsparcia,
- aktywizację społeczną seniorów,
- wzmocnienie miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.

Ww. cele zrealizowane miały zostać poprzez następujące działania: tworzenie instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych form pomocy dziennej dla osób starszych, rozszerzanie oferty usług opiekuńczych, współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz świadczenia usług socjalnych dla seniorów, wyrównywania szans osób starszych w dostępie do usług opiekuńczych i specjalistycznych, budowa więzi międzypokoleniowej i przełamywanie stereotypu starego człowieka poprzez edukację społeczną dzieci i młodzieży, opracowanie i wdrożenie działań na rzecz: aktywizacji osób starszych, umożliwienie seniorom szerszego korzystania z oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej oraz

³¹ Złożony z przedstawicieli MGOPS, Urzędu i Zespołu Administracyjnej Obsługi Oświaty w Sianowie (dalej: ZAOO).

przeciwdziałających izolacji i samotności ludzi starszych oraz powołanie domu dziennej opieki dla seniorów, stanowiącego miejsce integracji i aktywizacji osób starszych. Źródłami finansowania realizacji tych działań miały być środki: własne z budżetu Gminy, funduszy krajowych i pomocowych Unii Europejskiej, dotacje przekazane z budżetu państwa, uzyskane w ramach projektów systemowych oraz inne środki zewnętrzne. W Strategii RPS założono, że jej ramy finansowe obejmą lata 2016-2022 a ww. działania będą realizowane w sposób ciągły bez wskazania konkretnych kwot przeznaczonych na ich finansowanie w poszczególnych latach.

(akta kontroli str. 72-169)

W celu realizacji ww. działań w latach 2017-2020 uzyskano środki zewnętrzne na uruchomienie w Gminie placówek wsparcia dziennego, tj. DDS+ i KS+. Od 2018 roku MGOPS przystąpił do zorganizowania DUIŚD, który był odpowiedzialny za zabezpieczanie wszystkich potrzeb zgłaszanych przez seniorów. W latach 2018-2020 zwiększono zatrudnienie w DUIŚD o cztery osoby na stanowisku opiekunek.

(akta kontroli str. 499, 650-651)

Prowadzenie monitoringu wdrażania Strategii RPS oraz ocena jej realizacji należało do Zespołu Monitorującego³² złożonego z przedstawicieli Urzędu (Sekretarz Gminy i kierownik Referatu Rozwoju), MGOPS, Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej Gminy, ZAOO oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Koordynatorem realizacji Strategii RPS, był Sekretarz Gminy (pkt. 5.5. Strategii).

(akta kontroli str. 72-169)

Zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, to ośrodek pomocy społecznej ma koordynować realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, nie zaś Sekretarz Gminy.

Z informacji uzyskanej od Sekretarza Gminy³³ wynika, że w okresie objętym kontrolą koordynacja pracy Zespołu Monitorującego polegała na: stałym kontakcie (osobistym, telefonicznym, poprzez email) z realizatorami Strategii RPS, organizowaniu corocznych spotkań Zespołu Monitorującego, stałej analizie bieżących problemów społecznych Gminy, ocenie przedkładanych Radzie sprawozdań z działalności jednostek organizacyjnych Gminy, w których zawarte były również informacje dotyczące stopnia realizacji strategii oraz na analizie osiąganych wartości wskaźników ujętych w Strategii RPS.

(akta kontroli str. 530-538)

W corocznych sprawozdaniach z realizacji działalności MGOPS za lata 2018-2020 oraz sprawozdaniach Zespołu Monitorującego z realizacji Strategii RPS przedstawiono informację dotyczącą wskaźników monitoringowych działań realizowanych w ramach Strategii RPS w zakresie obszarów p.n. *Niepełnosprawność i Starzenie się społeczeństwa*. W sprawozdaniach tych wskazano, m.in:

- rosnącą liczbę mieszkańców Gminy w wieku poprodukcyjnym, tj. 2065 (2018 r.), 2274 (2019 r.), 2057 (2020 r.);
- rosnącą liczbę osób starszych i niepełnosprawnych z terenu Gminy objętych pracą socjalną, tj. odpowiednio: 48, 85, 127 oraz wsparciem z systemu pomocy społecznej, tj. odpowiednio: 201, 222, 253;
- rosnącą liczbę osób starszych i niepełnosprawnych z terenu Gminy objętych usługami opiekuńczymi: 14, 24, 25;
- utworzenie w latach dostępnych w każdym roku objętym kontrolą miejsc dla osób korzystających z DDS+ 30;

³² Powołanego zarządzeniem Burmistrza Gminy z 24 lutego 2016 r.

³³ W trybie art. 29 ust. 1 pkt. 2 lit. f) ustawy o NIK.

- malejącą liczbę osób kierowanych do DPS, tj. po osiem (w 2018 r. i 2019 r.) i cztery (2020 r.).

(akta kontroli str. 559-574, 688-825)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że: *zwiększenie zatrudnienia DUiSD, korzystanie ze środków rządowych programów dedykowanych do osób starszych, rozszerzanie oferty placówek wsparcia dziennego zagwarantowały podniesienie poziomu bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych i zagwarantowały realizację celów Strategii RPS w tym zakresie.*

(akta kontroli str. 189)

1.7. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej osobom starszym

Zgodnie art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, Kierownik MGOPS składała Radzie corocznie sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiała potrzeby w zakresie pomocy społecznej, w tym spraw związanych z działaniami na rzecz osób starszych. W każdym ze składanych sprawozdań za lata 2018-2020 wskazano na potrzebę zabezpieczenia środków na realizację w latach 2019-2021 zadań MGOPS w zakresie:

- świadczenia usług opiekuńczych: 7 365 świadczeń (na 2019 r.), 6 738 świadczeń (na 2020 r.), 6 835 (świadczeń na 2021 r.);
- zapewnienia 30 miejsc w DDS+ i 15 miejsc w KS+ (na lata 2019-2021);
- świadczeń z tytułu opłaty za miejsce w DPS: 192 świadczenia (na 2019 r.) 278 świadczeń (na 2020 r.), 211 świadczeń (na 2021 r.).

(akta kontroli str. 688-825)

Zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, MGOPS corocznie opracowywał ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena ta za lata 2018 i 2019 zawierała wszystkie elementy wymagane art. 16a ustawy o pomocy społecznej. Zaprezentowane dane ukazywały sytuację demograficzną w Gminie, sytuację na rynku pracy, infrastrukturę społeczną, informację o korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie Gminy, aktywności projektowo - konkursowej, współpracy z organizacjami pozarządowymi. Ocena zawierała wnioski wraz z rekomendacjami, m.in. w zakresie zapewnienia opieki osobom starszym (zabezpieczenie w budżecie Gminy środków finansowych na usługi opiekuńcze oraz na ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Gminy w DPS, w DDS+ oraz możliwość integracji międzypokoleniowej). Wymienione rekomendacje były podstawą do planowania budżetu na rok następny.

(akta kontroli str. 816-940)

W latach 2018-2020 MGOPS realizował działania sprzyjające solidarności międzypokoleniowej i tworzeniu warunków do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej, tj.:

- utrzymywanie przez personel DDS+, KS+ i Środowiskowego Domu Samopomocy wspólnie z grupą wolontariuszy kontaktu z seniorami, w związku z wydarzeniami okolicznościowymi (imieniny, urodziny, Święta Bożego Narodzenia i Wielkanocy);
- organizacja cyklicznych międzypokoleniowych spotkań z osobami starszymi polegających na wzajemnym prezentowaniu osiągnięć w dziedzinie kultury i wspólnym czytaniu w placówkach oświatowych³⁴,

³⁴ Przedszkole Gminne i Szkoła Podstawowa nr 1 w Sianowie.

- realizacja zadań o charakterze integracyjnym i międzypokoleniowym w ramach Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, tj. cyklicznych imprez plenerowych w formie wyjazdowej (p.n. „Powitanie lata” i „Grzybobranie”) oraz formie stacjonarnej, tj. Spotkanie Wigilijne (z udziałem wolontariuszy Szkoły Podstawowej nr 1 w Sianowie), Dzień Osób z Niepełnosprawnością (wspólnie z Centrum Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej), „Dzień Seniora” (z udziałem wolontariuszy ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Sianowie).

(akta kontroli str. 179-181, 650-651, 688-825)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że dzięki ww. działaniom osoby starsze chętniej uczestniczą w życiu społeczności lokalnej, są bardziej otwarte, aktywnie włączają się w inne struktury np. senioralne zespoły śpiewacze.

(akta kontroli str. 170-173)

1.8. Inne lokalne programy skierowane do osób starszych.

W latach 2018-2020 MGOPS realizował projekty skierowane do osób starszych. Poza działalnością ośrodków wsparcia w kontrolowanym okresie MGOPS realizował projekty socjalne i inne programy skierowane do osób starszych takie jak:

- organizacja w ramach Programu DnRON pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych dla osób, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie samodzielnie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb (36 osób³⁵);
- realizacja opieki w ramach Rządowego Programu „Opieka 75+” dla osób powyżej 75 roku życia, które są osobami samotnymi a także tych, które pozostają w rodzinie. Wsparcie polegało na świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, obejmujących pomoc adekwatną do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia w celu poprawy jakości życia osób w tej grupie wiekowej. Dzięki usługom opiekuńczym poprawie uległo poczucie bezpieczeństwa osób starszych (niesamodzielnych z powodu wieku lub niepełnosprawności spowodowanej chorobami) przebywających w miejscu zamieszkania. Taką formą opieki objęto 27 seniorów³⁶;
- program p.n. *Wspieraj seniora* - w ramach *Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów*. Adresatami programu byli seniorzy z terenu Gminy, którzy pozostawali w domu w związku z zagrożeniem Covid-19. Wsparcie polegało w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły pierwszej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej oraz udzieleniu wsparcia w zakresie załatwiania drobnych spraw urzędowych, dostarczania ciepłych posiłków. Działaniami objęto 50 seniorów;
- opieka wytchnieniowa skierowana do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Opieka wytchnieniowa była realizowana w celu odciążenia opiekunów m.in. poprzez zapewnienie im wsparcia w wykonywaniu dotychczasowych obowiązków i objęto nią 34 osoby³⁷ (w tym ośmiu seniorów³⁸);
- świadczenie w 2020 r. usług w ramach programu *Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej*³⁹ polegających na pomocy takim osobom w wykonywaniu

³⁵ 12 osób (2018 r.); 10 osób (2019 r.) i 14 osób (2020 r.).

³⁶ Jednego w 2018 r., 12 w 2019 r. i 14 w 2020 r.

³⁷ 12 w 2019 r. i 22 w 2020 r.

³⁸ Trzech w 2019 r. i pięciu w 2020 r.

³⁹ Dalej: Asystent ON

codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Takimi usługami objęto 11 osób, z czego siedem osób stanowiły osoby starsze.
(akta kontroli str. 188-198, 500-502, 650-651)

W ww. okresie MGOPS po zdiagnozowaniu potrzeb wnioskował o dofinansowanie zapewniania usług transportowych typu *door-to-door*, jednak wniosek nie otrzymał dofinansowania. Zadanie to miało obejmować usługi kierowane do osób starszych, dla których „wydostanie” się z okolicznych miejscowości jest problemem komunikacyjnym. Gmina obecnie nie posiada własnych środków wystarczających na zapewnienie realizacji wskazanego działania.

(akta kontroli str. 214-248, 650-651)

Działania w ramach ww. programów były kontynuowane w 2021 r. i do dnia zakończenia kontroli objęto nimi odpowiednio: 10 (Opieka 75+), 25 (opieka wytchnieniowa), 43 (Wspieraj seniora) oraz siedem osób (Asystent ON). Ponadto w 2021 r. zrealizowano inne programy skierowane do osób starszych p.n. *Region Dobrego Wsparcia* – realizowany w ramach współpracy z Fundacją Nauka dla Środowiska – w ramach programu 60 osobom (w tym 30 seniorom) wręczono opaski monitorujące parametry życiowe z funkcją przywoływania pomocy.

(akta kontroli str. 500-502)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że Ośrodek nie opracowywał lokalnych programów wsparcia dedykowanych wyłącznie dla osób starszych. W ramach realizowanych działań przeanalizowano dostępność ogólnopolskich programów wspierających osoby starsze. Wnioskowanie o dofinansowanie w ramach tych programów w pełni zabezpieczyło potrzeby osób starszych w zakresie usług opiekuńczych i usług asystenckich.

(akta kontroli str. 196-197)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA
CZĄSTKOWA

MGOPS dokonał diagnozy osób starszych na terenie Gminy na podstawie której rozpoznano i analizowano potrzeby w zakresie zapewnienia wsparcia tej grupie społecznej. Z uwagi na brak instytucjonalnych rozwiązań w opiece nad osobami starszymi, szczególnie w zakresie możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu, stwierdzono potrzebę stworzenia dziennych placówek wsparcia. W konsekwencji w okresie objętym kontrolą uruchomiono funkcjonowanie DDS+ i KS+ i działalność ta była nadal kontynuowana. W latach 2018-2020 realizowano również działania sprzyjające solidarności międzypokoleniowej i tworzeniu warunków do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej. Poza działalnością dziennej placówki wsparcia MGOPS realizował również projekty socjalne i programy skierowane do osób starszych.

W latach 2018-2020 usługi świadczone osobom starszym w środowisku lokalnym, tj. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz świadczenie wsparcia dziennego miały charakter dominujący.

MGOPS dysponował środkami finansowymi w wysokości umożliwiającej realizację pomocy świadczonej osobom starszym.

2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków określonych w Programie „Senior+” i w umowach

2.1. Organizacja placówki „Senior+”.

W 2018 r. DDS+ funkcjonował jako jednostka budżetowa Gminy⁴⁰ na podstawie Regulaminu Organizacyjnego DDS+ zatwierdzonego Zarządzeniem Burmistrza nr 850/2017 z 27 grudnia 2017 r.⁴¹.

(akta kontroli str. 582-590)

W latach 2019-2020 DDS+ wchodził w skład struktury organizacyjnej MGOPS zgodnie z postanowieniami uchwały Rady nr II/19/2018 z 27 listopada 2018 r. w sprawie połączenia gminnych jednostek organizacyjnych MGOPS i DDS+⁴². Zarządzeniem nr 22/2018 Kierownika MGOPS z 31 grudnia 2018 r.⁴³ wprowadzony został Regulamin Organizacyjny DDS+⁴⁴. DDS+. Zgodnie z tym Regulaminem, DDS+ był czynny od poniedziałku do piątku przez 8 godzin dziennie⁴⁵.

(akta kontroli str. 591-623)

Zgodnie z Regulaminem DDS+, Dom był ośrodkiem dziennego wsparcia dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia i dysponował 30 miejscami dla seniorów z terenu Gminy. Celem głównym działalności DDS+ było udzielanie pomocy domownikom w codziennych czynnościach, stworzenie im warunków zapewniających poprawę jakości życia, aktywizacja i integracja społeczna oraz zmniejszenie zapotrzebowania na korzystanie z form pomocy społecznej, poprzez:

- poprawę stanu psychofizycznego osób starszych,
- zaspokajanie potrzeb seniorów w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie i uczestniczenie w życiu społecznym,
- zapewnienie opieki i stworzenie warunków do wielogodzinnego przebywania w DDS+ osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać,
- rozwój systemu pomocy środowiskowej.

(akta kontroli str. 605-523)

Wymienione powyżej cele były realizowane m.in. poprzez zapewnienie seniorom następujących usług o charakterze: bytowym (zapewnienie odpowiednich standardów lokalowych, dwóch posiłków w postaci śniadania, obiadu oraz ciepłych i zimnych napojów), opiekuńczym (tworzenie domowej atmosfery, pomoc w podstawowych czynnościach domowych), wpierającym (organizacja wolnego czasu, zapewnienie udziału w zajęciach aktywizacyjnych, integracyjnych i terapeutycznych oraz imprezach kulturalnych, sportowych, rozrywkowych, zapobieganie uzależnieniom i kształtowanie postaw prozdrowotnych, stworzenie warunków do rozwoju integracji seniorów, rozwoju ich samorządności, wolontariatu międzypokoleniowego) i pracy socjalnej (pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i rozwijanie kontaktów z rodziną seniora).

(akta kontroli str. 605-623, 650-651)

⁴⁰ Utworzony na podstawie uchwały Rady nr XLVIII/308/2017 z 20 grudnia 2017 r.

⁴¹ Zarządzenie weszło w życie 1 stycznia 2018 r.

⁴² Uchwała weszła w życie z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 r.

⁴³ Zmienionym zarządzeniem nr 26/2019 z 2 września 2019 r.

⁴⁴ Dalej: Regulamin DDS+.

⁴⁵ Z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

W latach 2019-2020 w siedzibie DDS+ w ramach struktury organizacyjnej MGOPS funkcjonował także KS+ zgodnie z postanowieniami uchwały Rady nr IV/28/2018 z 17 grudnia 2018 r.⁴⁶.

(akta kontroli str. 624-629)

Zarządzeniem nr 23/2018 Kierownika MGOPS z 31 grudnia 2018 r.⁴⁷ wprowadzony został Regulamin Organizacyjny KS+⁴⁸. Klub, zgodnie z przyjętym Regulaminem KS, był otwarty w dni robocze przez 8 godzin dziennie, jako ośrodek dziennego wsparcia dla osób w wieku powyżej 60 roku życia i dysponował 15 miejscami dla uczestników z terenu Gminy. Celem głównym KS+ była aktywizacja społeczna, integracja osób starszych i włączenie ich do społeczności lokalnej oraz organizacja spędzania czasu wolnego. KS+ zapewniał uczestnikom usługi o charakterze: bytowym (zapewnienie odpowiednich standardów lokalowych, oraz ciepłych i zimnych napojów), wspomagającym (organizacja wolnego czasu stworzenie warunków do rozwoju integracji, samorządności seniorów i wolontariatu międzypokoleniowego, umożliwienie udziału w zajęciach aktywizacyjnych, integracyjnych i terapeutycznych oraz imprezach kulturalnych, sportowych, rozrywkowych).

(akta kontroli str. 630-646)

2.2. Zatrudnienie w placówkach wsparcia.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 lipca 2020 r. MGOPS nie zatrudniał osoby na stanowisku Kierownika DDS+ i KS+. Osobą kierującą Działem Aktywizacji i Integracji w skład którego wchodził DDS+ i KS+ była K.G. jako koordynator Działu⁴⁹.

Od 1 sierpnia 2020 r. za porozumieniem stron, zmieniono stanowisko pracy K. G., z dotychczasowego koordynatora na stanowisko Kierownik Działu Wsparcia Seniorów. Pozostałe warunki pracy nie uległy zmianie. Osoba zatrudniona na stanowisku Kierownika Działu spełniała wymogi ustawowe, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 505-513, 647-649)

Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020 w pkt IV.2 stanowi, że jednostka samorządowa określa kwalifikacje pracowników i współpracowników. Kierownik MGOPS wyjaśniła, że Gmina nie określiła wymaganych kwalifikacji pracowników placówek wsparcia i takie kwalifikacje każdorazowo określone były w prowadzonych w latach 2019-2020 naborach.

(akta kontroli str. 170-181)

W latach 2019-2020 MGOPS spełnił warunki Programu Wieloletniego „Senior+” zatrudnienia, co najmniej jednego pracownika na 15 uczestników w DDS+ oraz fizjoterapeuty lub ratownika medycznego w wymiarze czasu niezbędnym dla potrzeb DDS+.

W 2019 r. zaangażowanie personelu w DDS+ łącznie wyniosło dziewięć osób, z tego: Kierownik MGOPS, siedem osób zatrudnionych na umowę o pracę (koordynator DDS+, pracownik ds. księgowości, trzy opiekunki, ratownik medyczny i terapeuta-psycholog) oraz zatrudniony na umowę zlecenie fizjoterapeuta (w wymiarze 268 godzin w roku, średnio 5 godzin w tygodniu). W 2020 r. łącznie zaangażowanych było 11 osób, z tego: Kierownik MGOPS, dziewięć osób

⁴⁶ W sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w KS+.

⁴⁷ Zmienionym zarządzeniem nr 18/2019 z 2 maja 2019 r.

⁴⁸ Dalej: Regulamin KS.

⁴⁹ Zgodnie z §16 w związku z § 14 ust.4 regulaminu organizacyjnego, Działem Aktywizacji i Integracji Społecznej kieruje koordynator.

zatrudnionych na umowę o pracę (koordynator DDS+⁵⁰, pracownik ds. księgowości, trzy opiekunki, ratownik medyczny, terapeuta-psycholog, animator i kierownik-konserwator) oraz zatrudniony na umowę zlecenie fizjoterapeuta (w wymiarze 140,5 godziny w roku, średnio 2,5 godziny w tygodniu).

(akta kontroli str. 647-649)

W okresie objętym kontrolą MGOPS spełnił warunki Programu Wieloletniego „Senior+” zatrudnienia w KS+ minimum jednego pracownika oraz specjalisty w pożądanym zakresie w wymiarze czasu odpowiednim do potrzeb placówki.

W 2019 r. zaangażowanie personelu w KS+ łącznie wyniosło sześć osób, z tego: Kierownik MGOPS, jedna osoba (animator zajęć) zatrudniona na umowę o pracę, trzy osoby zatrudnione na umowę zlecenie, tj. dwóch terapeutów (w wymiarze: 156 godzin w roku⁵¹ i 78 godzin w roku⁵²) i fizjoterapeuta (wymiarze 104 godzin w roku⁵³) oraz jedna na podstawie kontraktu cywilnoprawnego na świadczenie usług terapeutycznych (w wymiarze 88 godzin w roku).

W 2020 r. zaangażowanie personelu w KS+ łącznie wyniosło sześć osób, z tego: Kierownik MGOPS, jedna osoba (animator zajęć) zatrudniona na umowę o pracę, trzy osoby zatrudnione na umowę zlecenie, tj. dwóch terapeutów (w wymiarze: 106 godzin w roku⁵⁴ i 79,5 godziny w roku⁵⁵) i fizjoterapeuta (wymiarze 212 godzin w roku⁵⁶) oraz jedna na podstawie kontraktu cywilnoprawnego na świadczenie usług terapeutycznych (w wymiarze 79,5 godziny w roku).

(akta kontroli str. 647-649)

Stan zatrudnienia w DDS+ i KS+ był zgodny z zasobami kadrowymi wskazanymi w ofertach złożonych przez Gminę w ramach konkursu na poszczególne lata objęte kontrolą.

(akta kontroli str. 647-649)

2.3. Zakres usług świadczonych przez placówkę „Senior+”.

W ramach Dziennego Domu „Senior+” zapewniano 8-godzinną ofertę usług od poniedziałku do piątku, tj. w okresie od 1 stycznia 2018 r. od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 – 15.00⁵⁷ (poza dniami ustawowo wolnymi), od 1 stycznia 2019 r. w godzinach 8.00 – 16.00⁵⁸, od 2 września 2019 r. w godzinach 7.30 – 15.30⁵⁹.

Zakres świadczonych przez DDS+ usług w latach 2018 – 2020 był zgodny z wymogami określonymi w pkt IV.2. Programu i obejmował: usługi socjalne w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej oraz kinezyterapii, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapii zajęciowej. Usługami objęto wszystkich uczestników DDS+.

Ilość usług świadczonych w poszczególnych latach objętych kontrolą nie podlegała zmianom.

DDS+ w zakresie świadczonych usług współpracował z innymi instytucjami i organizacjami. W 2018 r. zrealizowano 34 zewnętrznych spotkań, akcji lub wydarzeń o charakterze gminnym i regionalnym, w których zaangażowani byli

⁵⁰ Do 31 lipca 2020 r.

⁵¹ Średnio 3 godziny w tygodniu.

⁵² Średnio 1,5 godziny w tygodniu.

⁵³ Średnio 2 godziny w tygodniu.

⁵⁴ Średnio 2 godziny w tygodniu.

⁵⁵ Średnio 1,5 godziny w tygodniu.

⁵⁶ Średnio 4 godziny w tygodniu.

⁵⁷ Zarządzenie nr 850/2017 Burmistrza Gminy i Miasta Sianów z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Dziennego Domu „Senior+” w Sianowie.

⁵⁸ Zarządzenie nr 22/2018 Kierownika MGOPS w Sianowie z 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu DDS+ w Sianowie.

⁵⁹ Zarządzenie nr 26/2019 Kierownika MGOPS z 2 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie DDS+ w Sianowie.

uczestnicy DDS+⁶⁰. W 2020 r. DDS+ współpracował z Gminnym Ośrodkiem Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w zakresie udziału w imprezach integracyjnych oraz wycieczkach dla osób niepełnosprawnych z terenu Gminy, z Centrum Kultury w Sianowie w zakresie prezentacji prac podczas kiermaszów, jarmarków oraz udziału w imprezach gminnych, zajęciach bibliotecznych oraz seansach filmowych w Kinie „Zorza”, z ośrodkiem wsparcia ŚDS „Szansa” w Sianowie w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych, starszych, osób chorych zagrożonych wykluczeniem, współorganizacja imprez o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym, z organizacją pozarządową – Sianowską Akademią Seniora, Szkołą Podstawową Nr1 i Nr 2 w Sianowie - lekcje tolerancji dla uczniów, współpraca przy obchodach Dnia Seniora, Wigilii Gminnej. W 2020 r. prowadzono działania aktywizujące społecznie w formie spotkań z dziećmi ze szkół podstawowych, z osobami niepełnosprawnymi oraz seniorami. Z powodu pandemii współpraca została ograniczona.

(akta kontroli str. 277-297, 316-333, 359-374)

2.4. Minimalne standardy placówki „Senior+”

DDS+ dostosowany został do potrzeb osób niepełnosprawnych. Parter budynku przy ul. Armii Polskiej 33 był pozbawiony barier architektonicznych. Osoby z niepełnosprawnością ruchową mogły dostać się do budynku za pomocą pochylni, a do pomieszczenia KS+ na pierwszym piętrze budynku na specjalnym schodolazie. Zarówno DDS+ oraz KS+ spełniały minimalne wymogi lokalowe, określone w pkt IV.2. Programu. Ponadto DDS+ posiadał pomieszczenie klubowe z biblioteką i prasą, wyposażone w sprzęt RTV, komputer z dostępem do Internetu, kanapy i fotele, mogące pełnić funkcję miejsca do spotkań z psychologiem, pomieszczenie do odpoczynku wyposażone w fotele z masażerem i do rękodziela, pomieszczenie do terapii indywidualnej lub poradnictwa rozumianego jako szeroko pojęta praca socjalna, wydzielone miejsce na pralkę i odpowiednio wyposażone miejsce do prasowania (deska do prasowania, żelazko), w którym była toaleta oraz szatnia dla personelu. Szatnia dla seniorów zorganizowana była w osobnym pomieszczeniu. KS+ posiadał dodatkowo pomieszczenie do zajęć rehabilitacyjno-ruchowych wyposażone w drabinki, materace oraz inne niezbędne wyposażenie stosownie do wieku uczestników, wyposażone w sprzęt do potrzeb i sprawności seniorów (m.in. rowerki, taśmy, drabinki, karimaty, piłki); pomieszczenie klubowe wyposażone w sprzęt RTV, komputer z dostępem do Internetu – znajduje się w osobnym obiekcie przy budynku głównym placówki Senior+, tzw. „klubiku”; łazienkę wyposażoną w prysznic; pokój do zajęć z terapii warsztatowej – arteterapii. Do infrastruktury DDS+ i KS+ przynależał plac z ogrodem o powierzchni 0,084ha, nasadzony drzewami i trawą wraz z obiektami małej architektury.

Zasoby rzeczowe DDS+ oraz KS+ były zgodne z zasobami wskazanymi w ofertach.

(akta kontroli str. 334-346, 464-475, 941-955)

2.5. Postępowanie w sprawie przyznania usług w placówce „Senior+”.

Postępowanie w zakresie przyznania wsparcia w DDS+ określone było w regulaminie DDS+. W 2018 r.⁶¹ polegało na przyjmowaniu osób według kolejności zgłoszenia zgodnie z prowadzonym rejestrem zgłoszeń, przy uwzględnieniu kryteriów kwalifikacyjnych tj.: wiek, sytuacja materialna, sytuacja rodzinna i stan

⁶⁰ Gminny Dzień Seniora, dożynki, spotkania z przedszkolakami/uczniami/organizacjami pozarządowymi, akcje dokarmiania zwierząt, wyjścia do kina/teatru czy filharmonii, spotkania międzypokoleniowe, udział w obchodach Dnia Żołnierzy Wyklętych -1 marca, Dnia Osadników Ziemi Sianowskiej - 3 marca, w rekonstrukcji Powstania Warszawskiego -1 sierpnia, Dnia Odzyskania Niepodległości - 11 listopada, święto ziemniaka, Mikołajki, Andrzejkki.

⁶¹ Zgodnie z §3 zarządzenia 850/2017 Burmistrza Gminy i Miasta Sianów z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego DDS+.

zdrowia. Wnioski dostępne były w Urzędzie, w MGOPS oraz na stronach internetowych www.sianow.pl⁶² i www.mgops.sianow.pl. Terminy i miejsca składania wniosków były podane w ogłoszeniach. Podstawą korzystania z usług DDS+ była decyzja administracyjna wydawana przez kierownika MGOPS w Sianowie. W wyniku rekrutacji tworzona była lista podstawowa i lista rezerwowa uczestników. Osoby, które spełniały wymogi, ale nie zostały zakwalifikowane do uczestnictwa w DDS+ z powodu braku miejsc, miały być umieszczone na liście rezerwowej i kwalifikowane były w przypadku rezygnacji osób z listy podstawowej.

(akta kontroli str. 586-590)

W 2019 i 2020 r. miejsce w DDS+ przyznawane było w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Kierownika MGOPS, na wniosek osoby zainteresowanej, po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego MGOPS rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wzór wniosku stanowił załącznik do Regulaminu. Ponadto osoba zainteresowana składała: deklarację uczestnictwa w DDS+, zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach ruchowych⁶³, dokument potwierdzający wysokość dochodu, zgodę na przetwarzanie danych osobowych, oświadczenie o stanie majątkowym. O kolejności przyjęcia decydowały: wiek, stan zdrowia⁶⁴, samotne zamieszkiwanie lub posiadanie rodziny poza miejscem zamieszkania oraz poziom dochodów.

(akta kontroli str. 605-623)

Dokumentacja w zakresie przyznania osobie wsparcia w placówce „Senior+” była prowadzona zgodnie z obowiązującą w jednostce procedurą. Uczestnicy DDS+ w 2018 r. mieli zgromadzone dokumenty w zakresie określonym Regulaminem DDS+⁶⁵: formularz zgłoszeniowy (dokument, w oparciu o który prowadzony był proces rekrutacji), zaświadczenie lekarskie o możliwości korzystania z zajęć ruchowych i kinezyterapii (gimnastyki leczniczej), kserokopia decyzji Kierownika MGOPS oraz deklaracja uczestnictwa⁶⁶.

(akta kontroli str. 984)

Dokumentacja uczestników DDS+ w 2019 i 2020 r. prowadzona była w zakresie określonym Regulaminem DDS+⁶⁷ i obejmowała kopię decyzji administracyjnej przyznającej miejsce pobytu w Domu, określającej termin tego pobytu i wysokość odpłatności; kopię wniosku kandydata o przyjęcie do DDS+ kopię deklaracji uczestnictwa w DDS+; kopię zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach ruchowych; kopię orzeczenia o niepełnosprawności uczestnika, o ile posiada on orzeczenie; oświadczenie uczestnika o zapoznaniu się z Regulaminem i zobowiązanie do przestrzegania jego postanowień; zezwolenie⁶⁸ na rozpowszechnianie wizerunku zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych⁶⁹ informację o przetwarzaniu danych osobowych zgodnie z art. 13 RODO⁷⁰.

(akta kontroli str. 985-988)

⁶² <https://www.sianow.pl/pl/news/dzienny-dom-%E2%80%99Esenior-%E2%80%99D-urocz%C5%9Bcie-otwarty-0>, <https://www.sianow.pl/pl/news/nab%C3%B3r-do-dziennego-domu-%E2%80%99Esenior-%E2%80%99D-w-sianowie>, dostęp 5 maja 2021 r.

⁶³ Kinezyterapia, zajęcia sportowo - rekreacyjne i aktywizujące.

⁶⁴ Ocena samodzielności/ bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

⁶⁵ §5 zarządzenia 850/2017 Burmistrza Gminy i Miasta Sianów z dnia 27 grudnia 2017 r.

⁶⁶ Dokument podpisany po ostatecznej kwalifikacji, w którym zamieszczone jest zobowiązanie do ponoszenia należnych comiesięcznych opłat.

⁶⁷ Zarządzenie Kierownika MGOPS z 31 grudnia 2018 r.

⁶⁸ Wszyscy badani uczestnicy wyrazili taką zgodę.

⁶⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1062.

⁷⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE; Dz. Urz. UE L 119 z 04 maja 2016 r., str. 1, ze zm.

Wsparcie w DDS+ we wszystkich przypadkach udzielane było na wniosek osoby, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do Regulaminu DDS+.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej⁷¹ następowało w formie decyzji administracyjnej zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Wydanie decyzji administracyjnej poprzedzało przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy przeprowadzano aktualizację wywiadu środowiskowego. Kierowanie do DDS+ odbywało się bezterminowo. We wszystkich przypadkach przeprowadzono rodzinny wywiad środowiskowy w terminie określonym w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁷² oraz aktualizację wywiadu środowiskowego. W 2020 r. na podstawie art. 15o ust. 1a ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁷³ nie sporządzano aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego).

W trzech postępowaniach administracyjnych dotyczących przyznania pomocy polegającej na skierowaniu do DDS+ zawieszono i podjęto zawieszone postępowania administracyjne w formie decyzji administracyjnej, zamiast w formie postanowienia, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 956-988)

Prawidłowo ustalano odpłatność osoby korzystającej z DDS+. Uzależniona ona była od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie w stosunku do kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej. Osoba, której dochód nie przekraczał kwoty kryterium dochodowego była zwolniona z opłaty. Osoby, których dochód przekraczał kryterium dochodowe w 2018 r. ponosiły odpłatność w wysokości 50 zł miesięcznie⁷⁴ (odpłatność nie uwzględniała kosztów posiłków). Od 1 lutego 2019 r. odpłatność z tytułu pobytu w DDS+⁷⁵ oprócz korzystania z miejsca pobytu uwzględniała wyżywienie oraz usługi świadczone przez DDS+. Osoby, których dochód przekraczał kryterium dochodowe ponosiły procentową odpłatność średniego miesięcznego kosztu pobytu od 20% do 40% w zależności od stosunku dochodu do kryterium dochodowego (od 100% do 300% i powyżej). Na dzień ustalenia zasad odpłatności (28 stycznia 2019 r.) odpłatność osoby samotnie gospodarującej wynosiła 701 zł i 508 zł dla osoby w rodzinie. Kryteria dochodowe podlegały zmianie zgodnie z art. 9 ustawy o pomocy społecznej. Średni miesięczny koszt pobytu w DDS+ ustalony został w 2019 r. na kwotę 555,94 zł⁷⁶, w 2020 r. na kwotę 1 181,38 zł⁷⁷ oraz 1 388,47 zł⁷⁸ w 2021 r. Osoby, których dochód nie przekraczał kryterium dochodowego uczestniczyły w DDS+ nieodpłatnie. Zgodnie z § 4 uchwały nr IV/28/2018 Rady z 17 grudnia 2018 r.⁷⁹ uczestnictwo w KS+ było nieodpłatne.

(akta kontroli str. 956-988, 1121)

⁷¹ W zakresie przyznania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i posiłku.

⁷² Dz. U. z 2017 r. poz. 1788.

⁷³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm.

⁷⁴ Uchwała nr XLVIII/309/2017 Rady z 20 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w DDS+. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2018 r., poz. 530).

⁷⁵ Uchwała nr VI/42/2019 Rady z 28 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w dziennym DDS+, Dz. Urz. Woj. Zach. z 2019 r., poz. 1200.

⁷⁶ Zarządzenie nr 45/2019 Burmistrza Gminy i Miasta Sianów z 16 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu pobytu w DDS+ w 2019 r.

⁷⁷ Zarządzenie nr 311/2020 Burmistrza Gminy i Miasta Sianów z 28 stycznia 2020 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu pobytu w DDS+ w 2020 r.

⁷⁸ Zarządzenie nr 576/2021 Burmistrza Gminy i Miasta Sianów z 12 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu pobytu w DDS+ w 2021 r..

⁷⁹ Uchwała w sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w KS+, (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2019 r., poz. 406 ze zm.).

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Rada, ustalając szczegółowe zasady odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia, powinna respektować postanowienia tych przepisów. W art. 97 ustawy o pomocy społecznej ustawodawca upoważnił stosowne rady do ustalenia zasad odpłatności w sensie pozytywnym poprzez konieczność określenia wysokości odpłatności, a nie poprzez zwolnienie z jej ponoszenia⁸⁰.

Burmistrz poinformował⁸¹, że jego zdaniem zgodnie z założeniami Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015 -2020 stanowiącego załącznik do Uchwały nr 34 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. za funkcjonowanie placówek oraz utrzymania liczby miejsc, a także za dowożenie seniorów odpowiada jednostka samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 97 ust 1 oraz 5 ustawy o pomocy społecznej kryteria odpłatności za pobyt w placówce ustala jednostka samorządu. Skoro zatem jednostka uprawniona jest do określenia kryteriów odpłatności, to uznać należy, iż jest także uprawniona do określenia, iż uczestnictwo w KS+ jest nieodpłatne. Zważyć należy, iż powyższy akt prawa miejscowego został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego, a w stosunku do niego nie zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w żadnym zakresie.

(akta kontroli str. 525-529)

Zgodnie z przyjętymi w Gminie zasadami uczestnictwa, osoby zakwalifikowane do DDS+ były mieszkańcami Gminy, miały ponad 60 lat oraz nie były aktywne zawodowo.

(akta kontroli str. 956-988)

W aktach osobowych uczestników każdorazowo znajdowały się zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach ruchowych (kinezyterapii), sportowo-rekreacyjnych i aktywizujących. Wszystkim osobom korzystającym z placówki „Senior+” proponowano dowóz. W okresie objętym kontrolą, wszystkie osoby mające trudności w poruszaniu się były dowożone do placówki „Senior+”.

(akta kontroli str. 1215-1220, 1246-1254)

W dziewięciu z 12 badanych przypadkach uczestnicy nadal (maj 2021 r.) korzystali ze wsparcia DDS+. W jednym przypadku osoba zmarła, dwie inne zrezygnowały, jedna z powodu pogorszenia stanu zdrowia, a druga bez podania przyczyny⁸².

(akta kontroli str. 956-988)

2.6. Wydatkowanie środków i realizacja zadania wskazanego w umowie.

W kontrolowanym okresie realizowane były zadania dotyczące zapewnienia w 2018, 2019 i 2020 r. funkcjonowania DDS+⁸³, w 2018 r. zadanie dotyczące utworzenia i wyposażenia KS+⁸⁴ oraz w 2019 i 2020 r. zadania dotyczące zapewnienia

⁸⁰ Uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. II SA/OI 398/18, LEX nr 2523526.

⁸¹ W trybie art. 29 ust. 1 pkt. 2 lit. f) ustawy o NIK.

⁸² Postępowanie w sprawie przyznania pomocy w formie wsparcia w DDS+ wszczęło na wniosek osoby z 7 stycznia 2019 r., następnie 25 marca 2019 r. osoba ta złożyła oświadczenie o rezygnacji z pobytu w DDS+.

⁸³ W 2018 r. na podstawie umowy nr 242/S4/S+/M2/2018 z 28 marca, w 2019 r. na podstawie umowy nr 334/ZPS4/S+/M2/2019 z 7 maja 2019 r., w 2020 r. na podstawie umowy nr 460/ZPS-4/S+/M2/2020 z 15 maja 2020 r.

⁸⁴ Umowa nr 231/S4/S+/M1/2018 z 15 marca 2018 r.

funkcjonowania KS+⁸⁵. Zadania objęte umowami były zrealizowane zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do umowy, tj.:

- w ramach zapewnienia funkcjonowania DDS+ we wszystkich latach zapewniono funkcjonowanie placówki oferującej 30 miejsc oraz realizację wsparcia dla każdego z uczestniczących seniorów, która obejmowała usługi socjalne, kulturalno-oświatowe, zajęcia aktywności ruchowej / gimnastyki leczniczej, sportowo – rekreacyjne, edukacyjne, terapia zajęciowa oraz aktywizujące społecznie. Ponadto w 2018 r. łączna liczba podopiecznych łącznie w ciągu roku wyniosła 19 osób, a przeciętna liczba seniorów korzystających z miejsc wyniosła 7 osób. W ramach współpracy z innymi podmiotami zorganizowano łącznie 34 wydarzenia. W 2019 r. łączna liczba seniorów uczestniczących w zajęciach wyniosła 34 osoby, a średnia miesięczna liczba uczestników wyniosła 21 osób. Zrealizowano 104 godziny poradnictwa psychologicznego, 268 godzin fizjoterapii indywidualnej oraz 252 indywidualne spotkania z ratownikiem medycznym. DDS+ współpracował m.in. z Gminnym Ośrodkiem Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, Centrum Kultury w Sianowie, z ośrodkiem wsparcia ŚDS „Szansa” w Sianowie, KS+, Sianowską Akademią Seniora, Gminnym Gimnazjum i Szkołą Podstawową Nr 1 i 2 w Sianowie oraz z rodzinami seniorów. W 2020 r. liczba seniorów objętych wsparciem wyniosła 33 osoby. W ramach poradnictwa psychologicznego zorganizowano 50 godzin spotkań grupowych i indywidualnych oraz 36 godzin rozmów telefonicznych podczas zawieszenia działalności DDS+, 140,5 godzin fizjoterapii indywidualnych (281 indywidualnych spotkań) oraz 288 indywidualnych spotkań z ratownikiem medycznym oraz dyżur telefoniczny i rozmowy telefoniczne w okresie zawieszenia działalności placówki;

- w zakresie utworzenia i wyposażenia KS+ dokonano adaptacji pomieszczeń na pierwszym piętrze budynku przy ul. Armii Polskiej 33 w Sianowie do stanu użytkowego pozbawionego barier funkcjonalnych dla seniorów. W wyniku przeprowadzonych prac adaptacyjnych powstało pomieszczenie ogólnodostępne pełniące funkcję sali spotkań dla seniorów, pomieszczenie kuchenne⁸⁶, łazienka wyposażona w dwie toalety wraz z umywalkami, pomieszczenie na szatnię dla uczestników, pomieszczenie do prowadzenia zajęć ruchowych i gimnastyki leczniczej⁸⁷, pokój do terapii warsztatowej (arteterapii) i pomieszczenie klubowe;

- w zakresie zapewnienia funkcjonowania KS+ w 2019 i 2020 r. zapewniono funkcjonowanie placówki oferującej 15 miejsc oraz realizację oferty wsparcia dla każdego z uczestniczących seniorów, która obejmowała usługi socjalne, kulturalno-oświatowe, zajęcia aktywności ruchowej, sportowo – rekreacyjne, edukacyjne oraz aktywizujące społecznie. Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach w 2019 r. wyniosła 46 osób, a średnia miesięczna 11 osób. Zajęcia kulturalno-oświatowe objęły 73 spotkania, zajęcia aktywności ruchowej 41 spotkań, zajęcia sportowo – rekreacyjne 34 spotkania oraz zajęcia edukacyjne 32 spotkania. KS+ współpracował z DDS+, Centrum Kultury w Sianowie, Sianowską Akademią Seniora, Szkołą Podstawową nr 2 w Sianowie, Bałtyckim Teatrem Dramatycznym w Koszalinie oraz Teatrem Variete Muza w Koszalinie. W 2020 r. w zajęciach KS+ uczestniczyło 37 osób. Przeprowadzono 29 godzin zajęć kulturalno-oświatowych, 180 godzin zajęć sportowo – rekreacyjnych oraz 75 godzin zajęć edukacyjnych.

Otrzymane dotacje były wydatkowane zgodnie z umową i ponoszone w kwotach, które nie przekraczały 40% całkowitej wartości zadania, zgodnie z warunkiem

⁸⁵ W 2019 r. na podstawie umowy nr 335/ZPS4/S+/M2/2019 z 7 maja 2019 r. oraz w 2020 r. na podstawie umowy nr 461/ZPS-4/S+/M2/2020 z 15 maja 2020 r.

⁸⁶ Wyposażone w sprzęty, urządzenia niezbędne do przygotowania i spożycia posiłków.

⁸⁷ Wyposażone w sprzęt dostosowany do potrzeb i sprawności seniorów (m.in. rotory, taśmy, drabinki, materace, piłki).

określonym § 4 ust. 1 umowy⁸⁸ w rodzajach wydatków określonych kalkulacją kosztów zawartą w ofercie. W przypadku zapewnienia funkcjonowania DDS+ ze środków dotacji w 2018 r. dofinansowano 37,06% wartości zadania, w 2019 r. – 25,6%, a w 2020 r. 17,8%. Utworzenie i wyposażenie KS+ w 2018 r. dofinansowane było w wysokości odpowiednio 57,4% oraz 41,7% wartości zadania. Zapewnienie funkcjonowania KS+ dofinansowano w 2019 r. w wysokości 40% kosztów zadania, a w 2020 r. w wysokości 28%.

Przesunięcia w zakresie wydatkowania środków pomiędzy pozycjami kalkulacji kosztów miały miejsce we wszystkich latach objętych kontrolą. Dokonywano przesunięć pomiędzy poszczególnymi przewidywanymi rodzajami kosztów, pokrywanych z dotacji i ujętych w kosztorysie nie przekraczając 10% wartości przewidywanych kosztów całkowitych danej kategorii.

MGOPS prowadził wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową zadania publicznego, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸⁹ w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych dotyczących zarówno środków własnych jak i środków pochodzących z dotacji, odrębnie dla DDS+ oraz KS+. Zasady prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dla projektów i programów zostały określone przez Kierownika MGOPS⁹⁰, zgodnie z którymi identyfikator zadania stanowiły ostatnie cztery cyfry klasyfikacji „pozycja”⁹¹.

Sporządzanie i przechowywanie dokumentacji finansowej i merytorycznej odbywało się zgodnie z postanowieniami umowy. Dokumenty były opisane zgodnie z wytycznymi określonymi w umowie i na odwrocie faktur (rachunków) znajdował się opis zawierający informacje: z jakich środków pokryta została wydatkowana kwota oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów, usług lub innego rodzaju opłaconej należności. Informacje te były podpisywane przez Głównego Księgowego MGOPS.

(akta kontroli str. 586-623, 630-646, 941-955, 989-1010, 1173-1207)

MGOPS prawidłowo wypełniał obowiązki informacyjne, zgodnie z zasadami Programu, ogłoszeniem konkursowym oraz postanowieniami umowy. Logo Programu oraz informacja o korzystaniu z dofinansowania z Programu była umieszczona na terenie DDS+ i KS+ w miejscu widocznym dla osób korzystających z placówki. Informacje takie zamieszczano również na materiałach informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych, dokumentach rekrutacyjnych (deklaracja uczestnictwa, oświadczenie o zapoznaniu się z Regulaminem, zgodna przetwarzanie danych osobowych, zgodna na przetwarzanie wizerunku uczestnika, formularz zaświadczenia lekarskiego), regulaminie organizacyjnym. Informacje i ogłoszenia zamieszczane na stronach internetowych MGOPS⁹² oraz Gminy Sianów⁹³, dotyczące rekrutacji oraz funkcjonowania DDS+ i KS+ opatrzone były logo Programu oraz informacją o korzystaniu z dofinansowania z Programu.

(akta kontroli str. 586-590, 605-623, 630-646, 941-955, 989-1010)

2.7. Sprawozdawczość w ramach Programu „Senior+”.

W latach objętych kontrolą na realizację Programu „Senior+” wydatkowano:

⁸⁸ Umowa nr 334/SPS4/S+/M2/2019 z 7 maja 2019 r. na realizację zadań w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2019 – „Zapewnienie funkcjonowania DDS+” Moduł II.

⁸⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.

⁹⁰ Załącznik nr 4 do zarządzenia Kierownika MGOPS nr 20/2018 z 31 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji opisującej przyjęte zasady (polityki) rachunkowości.

⁹¹ Pozycja „0700” – środki własne DDS+; „1700” – środki dotacji DDS+; „0800” – środki własne KS+; „1800” – środki dotacji KS+.

⁹² <https://www.mgops.sianow.pl/>.

⁹³ <https://www.sianow.pl/>.

- 1) w 2018 r.:
 - na zapewnienie funkcjonowania DDS+ 154 614,90 zł, w tym 57 300,00 zł ze środków dotacji. Udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania wyniósł 36,06%;
 - na utworzenie i wyposażenie KS+ 277 695,29 zł, w tym 150 000,00 zł ze środków dotacji. Udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania wyniósł 54,02 %;
- 2) w 2019 r.:
 - na zapewnienie funkcjonowania DDS+ 363 946,52 zł, w tym 93 167,74 zł ze środków dotacji. Udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania wyniósł 25,60%;
 - na zapewnienie funkcjonowania KS+ 40 377,01 zł, w tym 16 149,74 zł ze środków dotacji. Udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania wyniósł 40,00%;
- 3) 2020 r.:
 - na zapewnienie funkcjonowania DDS+ 491 010,75 zł, w tym 87 361,36 zł ze środków dotacji. Udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania wyniósł 17,79%;
 - na zapewnienie funkcjonowania KS+ 69 300,78 zł, w tym 19 373,73 zł ze środków dotacji. Udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania wyniósł 27,96%.

(akta kontroli str. 277-297, 316-333, 359-374, 405-414, 440-463, 488-497)

Sprawozdania z realizacji zadania zostały sporządzone zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do umowy.

Sprawozdanie z realizacji Programu w zakresie zapewnienia utrzymania DDS+ w 2018 r. i 2020 r., utworzenia i wyposażenia w 2018 r. KKS+ oraz zapewnienia utrzymania KS+ w 2020 r. zostały przekazane terminowo, tj. w terminie 30 dni od zakończenia realizacji zadania publicznego w dniach odpowiednio 29 stycznia 2019 r. i 29 stycznia 2021 r. Sprawozdania z realizacji Programu w zakresie zapewnienia utrzymania DDS+ w 2019 r. oraz zapewnienia utrzymania KS+ w 2019 r. zostały przekazane 5 lutego 2020 r., tj. 6 dni po upływie terminu określonego w § 9 ust. 1 umowy 334/ZPS4/S+/M2/2019 oraz 335/ZPS4/S+/M2/2019 z 7 maja 2019 r., co zostało opisane w „Sekcji nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 316-333, 440-463)

Sprawozdanie uwzględniało dane dotyczące: rzeczywistej liczby seniorów objętych wsparciem w ramach Programu; kosztu realizacji zadania, z wyszczególnieniem środków własnych i dotacji z budżetu państwa; liczby utworzonych w danym roku placówek DDS+ i KS+, liczby placówek, którym udzielono dotacji na działalność bieżącą; podmiotu prowadzącego; liczby seniorów objętych poszczególnymi rodzajami usług wraz z ich opisem.

(akta kontroli str. 277-297, 316-333, 359-374, 405-414, 440-463, 488-497)

Zgodnie z postanowieniami § 10 ust. 2 umów w sprawie udzielenia wsparcia finansowego na realizację zadań w ramach Programu, zleceniobiorca zobowiązany był kwotę niewykorzystaną dotacji zwrócić w terminie 15 dni od dnia zakończenia⁹⁴ realizacji zadania publicznego. We wszystkich przypadkach zwroty dotacji dotyczyły kwot pobranych w nadmiernej wysokości w związku z niepełną frekwencją uczestników DDS+. Zwroty dokonywano w terminie wskazanym w §10 ust. 5 ww. umów, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia faktu pobrania dotacji w nadmiernej wysokości.

⁹⁴ W kontrolowanym okresie we wszystkich umowach terminem zakończenia realizacji zadania publicznego był 31 grudnia danego roku, w którym zawierana była umowa.

W 2018 r. zwrot dotacji niewykorzystanej w kwocie 50 700,00 zł dotyczył zapewnienia funkcjonowania DDS+ w 2018 r., która została zwrócona w siedmiu transzach: 13 lipca 2018 r. w kwocie 27 000,00 zł, 13 sierpnia 2018 r. w kwocie 3 600,00 zł, 11 września 2018 r. w kwocie 3 300,00 zł, 12 października 2018 r. w kwocie 3 600,00 zł, 14 listopada 2018 r. w kwocie 4 200,00 zł, 14 grudnia 2018 r. w kwocie 4 200,00 zł oraz 31 grudnia 2018 r. w kwocie 4 800,00 zł.

W 2019 r. zwrot dotacji w łącznej kwocie 14 832,26 zł dotyczył zapewnienia funkcjonowania DDS+ w 2019 r. Środki dotacji zostały zwrócone w dwóch transzach, 28 czerwca 2019 r. kwota 2 100,00 zł oraz 31 grudnia 2019 r. kwota 12 732,26 zł. W zakresie zapewnienia funkcjonowania KS+ dokonano zwrotu dotacji w łącznej kwocie 19 850,26 zł, w tym 28 czerwca 2019 r. kwota 6 000,00 zł oraz 10 stycznia 2020 r. kwota 13 850,26 zł.

W 2020 r. dokonano zwrotu dotacji dotyczącej zapewnienia funkcjonowania DDS+ w 2020 r. w łącznej kwocie 20 638,64 zł: 6 października 2020 r. kwota 7 363,64 zł, 15 grudnia 2020 r. kwota 4 500,00 zł, 31 grudnia 2020 r. kwota 4 500,00 zł oraz 31 grudnia 2020 r. kwota 4 275,00 zł⁹⁵. W zakresie zapewnienia funkcjonowania KS+ w 2020 r. dokonano zwrotu dotacji w łącznej kwocie 16 626,27 zł: 6 października 2020 r. w kwocie 3 690,91 zł, 15 grudnia 2020 r. w kwocie 1 400,00 zł, 31 grudnia 2020 r. w kwocie 1 400,00 zł oraz 31 grudnia 2020 r. w kwocie 10 135,36 zł⁹⁶.

(akta kontroli str. 1111-1147)

Dochowano trwałości realizacji zadania przez okres, co najmniej 3 lat od dnia następującego po dniu zakończenia realizacji zadania w ramach Programu. Sprawozdania z trwałości realizacji wykonania zadania publicznego dla DDS+ oraz KS+ złożono 5 lutego 2020 r. za 2019 r. oraz 29 stycznia 2021 r. za 2020 r. Przyczyny nieterminowego złożenia sprawozdania za 2019 r. zostały wyjaśnione w opisie nieprawidłowości nr 2.

W przypadku DDS+ wykazano, że wszystkie 30 miejsc opieki było dofinansowane w wyniku realizacji zadania. Przeciętna liczba seniorów korzystająca z miejsc w DDS+ w 2020 r. wynosiła 22 osoby, w 2019 r. 22 osoby, w 2018 r. siedem osób. W 2017 r. utworzono i wyposażono DDS+, seniorzy nie korzystali z placówki w tym okresie.

W przypadku KS+ wykazano, że wszystkie 15 miejsc opieki było dofinansowane w wyniku realizacji zadania. Przeciętna liczba seniorów korzystająca z miejsc w KS+ w 2020 r. wynosiła 11 osób, w 2019 r. 16 osób, a w 2018 r. wyniosła 0 (w 2018 r. utworzono i wyposażono KS+).

(akta kontroli str. 174, 522-524, 1255-1258)

W okresie 7-9 listopada 2018 r. Wojewoda Zachodniopomorski przeprowadził kontrolę prawidłowości wydatkowania i rozliczenia dotacji otrzymanej na realizację zadania publicznego pod nazwą „Utworzenie i wyposażenie DDS+ Moduł I” w ramach Programu Edycja 2017. W wystąpieniu pokontrolnym z 12 marca 2019 r. Wojewoda ocenił pozytywnie prawidłowość wydatkowania i rozliczenia dotacji otrzymanej na realizację powyższego zadania z nieprawidłowościami. W wyniku dokonanych 8 listopada 2018 r. oględzin stwierdzono, iż Klub nie spełniał funkcji określonej w ofercie, a w wyremontowanych pomieszczeniach przechowywano meble wykorzystywane podczas imprez plenerowych. Ponadto stwierdzono, że rozliczenie inwestycji w ramach realizowanego zadania nastąpiło po terminie

⁹⁵ Za listopad i grudzień 2020 r., wobec zerowej frekwencji zwrócone kwoty stanowiły 50% przyznanej dotacji, tj. zgodnie z § 1 aneksu nr 1 z 21 lipca 2020 r. do umowy 460/ZPS4/S+/M2/2020.

⁹⁶ Za listopad i grudzień 2020 r., wobec zerowej frekwencji zwrócone kwoty stanowiły 50% przyznanej dotacji, tj. zgodnie z § 1 aneksu nr 1 z 21 lipca 2020 r. do umowy 461/ZPS4/S+/M2/2020.

wynikającym z obowiązujących przepisów prawa. W wyniku kontroli zostało sformułowane zalecenie pokontrolne dotyczące sporządzania rozliczenia inwestycji finansowanej ze środków budżetu państwa zgodnie z terminem wynikającym z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa z dnia 2 grudnia 2010 r.⁹⁷.

W związku z zakończeniem robót budowlano-remontowych związanych z realizacją zadania „Utworzenie i wyposażenie KS+, pismem z 19 lutego 2019 r., Burmistrz Sianowa poinformował o wznowieniu wykorzystywania pomieszczeń Klubu, zgodnie z ich przeznaczeniem.

Pismem z 4 kwietnia 2019 r. Burmistrz poinformował, że Gmina Sianów, zgodnie z zaleceniem rozliczenia inwestycji finansowanych ze środków budżetu państwa sporządzać będzie zgodnie z terminem wynikającym z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa z dnia 2 grudnia 2010 r.

(akta kontroli str. 1148-1172)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej i Wsparcia Rodziny MGOPS w Sianowie w trzech postępowaniach administracyjnych wydała decyzje o zawieszeniu postępowania albo o podjęciu zawieszonego postępowania, zamiast wydać w tych sprawach postanowienia, co stanowiło naruszenie art. 101 §1 kpa.

Zgodnie z art. 101 §1 kpa o postanowieniu w sprawie zawieszenia albo podjęcia postępowania organ administracji publicznej zawiadamia strony.

W trzech postępowaniach administracyjnych dotyczących przyznania pomocy polegającej na skierowaniu do DDS+ osoby po złożeniu wniosków o przyjęcie, jednocześnie (w związku z brakiem wolnych miejsc w DDS+) złożyły wnioski o zawieszenie postępowania administracyjnego do czasu zwolnienia miejsca. Działając z upoważnienia Burmistrza, Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej i Wsparcia Rodziny MGOPS w Sianowie wydała 7 listopada 2019 r. w tych sprawach decyzje odpowiednio: 5028/01-2201/2019-1, 5028/01-2201/2019-2 oraz 5028/01-2200/2019-1 o zawieszeniu postępowania w sprawie skierowania do DDS+.

Następnie w związku ze zwolnieniem miejsca w DDS+ wydała 9 stycznia 2020 r. dwie decyzje odpowiednio: nr 5028/01-2201/2020-3, 5028/01-2201/2020-4 oraz 9 marca 2020 r. nr 5028/01-2200/2020-2 o podjęciu zawieszonych 7 listopada 2019 r. postępowań w sprawie skierowania do ośrodka wsparcia dziennego DDS+.

(akta kontroli str. 956-983, 1222-1242)

Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej i Wsparcia Rodziny MGOPS wyjaśniła, że wydając przedmiotowe decyzje w sprawach zawieszenia i podjęcia zawieszonych postępowań nie zwróciła uwagi, że w tych sprawach należało wydać postanowienia.

(akta kontroli str. 1243-1245)

2. Nieterminowo złożono sprawozdania z realizacji Programu w zakresie zapewnienia utrzymania DDS+ w 2019 r., zapewnienia utrzymania KS+ w 2019 r. oraz sprawozdania z trwałości realizacji zadania DDS+ i KS+. Przekazane one zostały 5 lutego 2020 r., tj. sześć dni po upływie terminu określonego w § 9 ust. 1 i 3 umowy 334/ZPS4/S+/M2/2019 oraz 335/ZPS4/S+/M2/2019 z 7 maja 2019 r. Zgodnie z postanowieniami § 9 ust. 1 ww. umów, Gmina zobowiązana była do

⁹⁷ Dz.U. Nr 238, poz. 1579.

złożenia sprawozdania końcowego z wykonania zadania publicznego w terminie 30 dni od dnia zakończenia terminu realizacji zadania publicznego, który został określony na 31 grudnia 2020 r.⁹⁸, a zgodnie z § 9 ust. 3 umów zobowiązana była do przedstawienia do 30 stycznia każdego roku za rok ubiegły sprawozdań z trwałości realizacji zadania.

(akta kontroli str. 316-333, 440-463, 518-524, 1255-1258)

Główna Księgowa MGOPS wyjaśniła, że w 2020 r. składano po raz pierwszy sprawozdania z realizacji tego zadania. Pracownicy nie zdążyli zebrać w terminie danych niezbędnych do sporządzenia sprawozdania. Pracownik ZUW został uprzedzony o przekazaniu sprawozdań z opóźnieniem.

(akta kontroli str. 516)

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że przekazanie sprawozdań po terminie wynikało z dużego zakresu obowiązków służbowych, który miały być wykonane w styczniu 2020 r. oraz braku doświadczenia nowo zatrudnionego pracownika w Dziale Księgowości i Kadr. Pomimo przygotowanych danych merytorycznych całościowy dokument był gotowy do złożenia 5 lutego 2020 r. Główna księgowa MGOPS uzyskała zgodę pracownika ZUW na złożenie sprawozdań 5 lutego. W związku ze złożeniem sprawozdań po terminie ZUW w Szczecinie nie zastosował żadnej procedury o charakterze kontrolno-upominawczym.

(akta kontroli str. 514-515)

**OCENA
CZĄSTKOWA**

DDS+ oraz KS+ w okresie kontrolowanym spełniały wszystkie wymogi określone w pkt IV.2 Programu „Senior+”, w tym warunek zatrudnienia, co najmniej jednego pracownika na 15 uczestników. Stan zatrudnienia w placówce był zgodny z zasobami kadrowymi wskazanymi w ofertach złożonych przez Gminę w ramach konkursu na poszczególne lata objęte kontrolą⁹⁹. Zlecone zadania MGOPS zrealizował zgodnie ze złożonymi ofertami i zawartymi umowami. Dotacje otrzymane w latach 2018, 2019 oraz i 2020 były wydatkowane zgodnie z umową, a kwoty niewykorzystane zostały zwrócone terminowo. W trakcie pobytu wszystkim podopiecznym zapewniano usługi: socjalne, opiekuńczo-terapeutyczne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, aktywizacji społecznej oraz zapewniono dowóz do placówki.

Stwierdzone w tym obszarze kontroli nieprawidłowości nie wpłynęły negatywnie na funkcjonowanie i realizację zadań.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski	1. Wydawanie postanowień w toku prowadzonych postępowań administracyjnych w sytuacji zawieszenia bądź podjęcia zawieszonego postępowania.2. Terminowe składanie sprawozdań z realizacji Programu.
Uwagi	Najwyższa Izba kontroli nie formułuje uwag.

⁹⁸ § 2 ust. 1 umowy 334/ZPS4/S+/M2/2019 oraz 335/ZPS4/S+/M2/2019 z 7 maja 2019 r.

⁹⁹ 2019-2020.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie realizacji
wniosków.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 19 lipca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

Kontroler
Krzysztof Szczepaniak
główny specjalista kontroli państwowej
Elektronicznie
podpisany przez
 Krzysztof
Szczepaniak
Data: 2021.07.19
13:20:35 +02'00'

 Elektronicznie
podpisany przez
Marcin Stefaniak; p.o.
Dyrektora NIK
Delegatura w
Szczecinie
Data: 2021.07.19
14:15:27 +02'00'